

PŮT NITRIANSKEJ DIECÉZY

HOMÍLIA PRI SLÁVNOSTNEJ SVÄTEJ OMŠI

17.7.2016, Skalka pri Trenčíne

P. Ján Ďačok SJ

Excelencie, otcovia biskupi, dôstojní páni dekáni, drahí bratia v kňazskej a rehoľnej službe, rehoľné sestry, milé deti, mladí priatelia, drahí pútnici, sestry a bratia!

Je pre mňa veľkou poctou, že na tejto púti môžem byť delegátom Mons. Zygmunta Zimowského, Predsedu Pápežskej rady pre zdravotníckych pracovníkov, ktorého si Pán života a smrti povolal k sebe v utorok (12.7.) uplynulého týždňa. Som však pevne presvedčený, že zosnulý arcibiskup Zimowski je tu s nami, teší sa z toho, že sme tu prišli, žehná nás a svojím príhovorom nám bude určite všetkým pomáhať, aby sme napredovali v našom povolaní a poslaní.

Po jeho druhej návšteve Slovenska (jún 2014) a po pozvaní Mons. V. Judákom, arcibiskup Zimowski veľmi túžil prísť na púť na Skalku už minulý rok, avšak zdravotný stav mu to nedovolil. Keď sme sa o tom rozprávali niekedy začiatkom tohto roku, opakovane prejavil túžbu prísť: “To pojedžeme, to pojedžeme” – tak mi to opakoval. Toto potvrdil aj niekedy v máji t.r., keď bol v Poľsku, kam odcestoval pred Veľkou nocou, avšak pre zhoršenie zdravotného stavu mu lekári neodporúčali cestu do Ríma. Telefonicky som sa s ním rozprával ešte 24. júna, keď bol znova hospitalizovaný blízko jeho rodiska v Kupienine v Tarnowskej diecéze, odkiaľ pochádzal. Vtedy ma poveril, aby som ho zastúpil ako jeho delegát na púti na Skalku. Potom sa mi už nepodarilo s ním hovoriť, lebo jeho zdravotný stav sa prudko zhoršil až natoľko, že si ho Pán života a smrti povolal k sebe.

Mons. Z. Zimowski dva krát navštívil Slovensko – v roku 2011 a v roku 2014. Svoju prvú návštevu uskutočnil pri príležitosti sedemdesiatych piatich narodenín Mons. F. Tondru, ktorému chcel osobne poďakovať za jeho prínos pre kultúru života na Slovensku a odovzdať mu pamätnú medailu Pápežskej rady pre pastoraáciu zdravotníkov. Keď sa neskôr dozvedel o úmrtí biskupa Tondru, bol veľmi spokojný, že ho mohol osobne pozdraviť: “To bardzo dobrze że sme vyjehali, bo biskup Tondra byw bardzo dobry człowiek!” – tak to zdôrazňoval. Pri svojej druhej návšteve vystúpil na konferencii v Bratislave, navštívil hospic v Trenčíne a mal prednášku aj na Lekárskej fakulte Univerzity P.J. Šafárika v Košiciach. S nitrianskou diecézou ho spája práve svätý Andrej Svorad, ktorý pochádza z mestečka Tropie nad Dunajcom v Tarnowskej diecéze, odkiaľ pochádzal práve aj arcibiskup Zimowski. Môžem povedať, že nás Slovákov mal úprimne rád a dával to aj zreteľne najavo. Tomu nasvedčovala aj jeho túžba byť s nami dnes tu na tejto púti.

Drahí bratia a sestry, dovoľte mi, aby som uvažovanie nad životným príkladom svätého Andreja Svorada a Benedikta sústredil do troch bodov: 1. duch sveta, 2. duch modlitby, ticha a askézy a 3. naša cesta alebo ich odkaz pre nás.

1. **Duch sveta – “Pripravme ich o čas”.** Pokúsím sa priblížiť túto problematiku prostredníctvom jedného opisu, ktorý predstavuje stratégiu zlého ducha a jeho účinky hlavne v západných spoločnostiach: Satan zvolal celosvetové zhromaždenie démonov. Vo svojom úvodnom prejave povedal: “Nemôžeme ľuďom zabrániť, aby chodili do kostola. Nemôžeme im zabrániť, aby čítali Bibliu a poznávali pravdu. Dokonca im nemôžeme zabrániť ani v tom, aby si vytvorili dôverný

vzťah so svojím Spasiteľom. Nechajme ich teda, nech si chodia do kostola. Ale pripravme ich o čas, aby nemali čas budovať si vzťah k Ježišovi Kristovi. Práve toto od vás chcem”, povedal diabol: “Zabráňte im v tom, aby boli v kontakte so svojím Spasiteľom a po celý deň udržiavali toto životodarné spojenie!” Démoni zvolali: “A ako to máme urobiť?” Diabol odpovedal: “Snažte sa, aby boli stále zaneprázdnení nedôležitými vecami a vymyslíte si veľa možností, ako zamestnať ich myseľ”.

“Pokúšajte ich, aby utrúcali, utrúcali a utrúcali a vypožičiavali si peniaze. Presvedčte ich ženy, aby chodili do práce a trávili tam mnoho času a muži, aby pracovali šesť až sedem dní v týždni, desať až dvanásť hodín denne, aby si mohli dovoliť žiť prázdný život. Zabráňte im tráviť čas s deťmi. Keď sa ich rodiny rozpadnú, nebude už v ich domovoch skoro úniku od pracovného stresu! Pôsobte neustále na ich myseľ, aby nepočuli ten tichý, nenápadný hlas. Zlákajte ich, aby si na cestách neustále púšťali rádio, aby mali doma stále zapnuté televízory, DVD prehrávače a počítače, a dohliadnite na to, aby v každom obchode a reštaurácii stále vyhrávala svetská hudba. To úplne zamestná ich myseľ a preruší ich spojenie s Kristom.

Dbajte, aby mali na stolíkoch pri káve množstvo časopisov a novín. Dvadsaťštyri hodín denne útočte na ich mozog správami. Pri šoférovaní ich vyrušujte billboardami. Naplňte ich e-mailové schránky hlúposťami, katalógmi tovarov, tipovaniami a všelijakými novinkami a ponukami zliav a výrobkov, služieb zdarma a falošnými nádejami. V novinách, časopisoch a v televízii stále ukazujte štíhle pekné modelky, aby ich muži začali veriť, že najdôležitejšia je vonkajšia krása a aby začali byť nespokojní so svojimi manželkami. Snažte sa, aby boli manželky príliš unavené, aby nemohli poskytnúť mužom to, čo od nich požadujú. Pridajte im k tomu i bolesti hlavy! Keď nedajú svojim manželom potrebnú lásku, začnú si ju hľadať inde. Toto ich rodiny rýchlo rozbije.

Dajte im Santa Clausa, aby ste ich odvedli od vysvetlenia skutočného zmyslu Vianoc ich deťom. Dajte im veľkonočného zajáčika, aby nehovorili o Jeho zmŕtvychvstaní a moci nad hriechom a smrťou. Ved'te ich k tomu, aby boli nespokojní i pri odpočinku. Snažte sa, aby sa z rekreácií vracali vyčerpaní. Zamestnávajte ich, aby nemali čas ísť do prírody a premýšľať o Božom stvorení. Posielajte ich miesto toho do zábavných parkov, na športové akcie, hry, koncerty a do kina. Hlavne ich stále a stále zamestnávajte!

A keď sa zídu k duchovnému spoločenstvu, naved'te ich, aby viedli zbytočné reči a tárali, aby tak odišli domov so zlým svedomím. Naplňte ich život množstvom 'dobrých' vecí, aby nemali čas čerpať silu od Ježiša. Tak budú skoro na všetko sami a kvôli týmto dobrým veciam obetujú svoje zdravie a rodinu. To zaberie! Bude to fungovať”. Démoni sa pustili horlivo do diela a snažili sa, aby boli ľudia stále viac a viac zamestnaní a uponáhľaní a stále pobiehalí sem a tam. Aby mali málo času na svojho Boha a svoje rodiny. Aby nemali čas druhým povedať o tom, že Ježiš má moc zmeniť ich život.

Možno sa pýtať: Uspel diabol v tomto pláne? To posúďte sami... Treba však povedať, že viaceré veci z tohto plánu sú už skutočnosťou. Keď čakáte napríklad v Ríme na metro, na staniách sú televízne obrazovky, ktoré stále vysielajú rôzne informácie a reklamy. Po nastúpení do vagónov, znova televízne obrazovky, rôzne informácie a reklamy... Človek je neustále bombardovaný množstvom informácií, len aby nemal čas... A keď tak počúvame o vzťahoch: ten sa rozviedol s tou, tamtá s tamtým, ten žije s tou, tamtá s iným, deti majú s tým a s tou... Chaos a zmätok! Áno, keď sa prestane rešpektovať Desatoro a prirodzený mravný zákon, možno očakávať iba zmätok na každej rovine.

2. **Duch modlitby, ticha a askézy.** Týmto duchom sú poznačené tieto posvätné miesta. To bol duch, ktorý si zvolili svätí Andrej Svorad a Benedikt. Túžili hľadať Pána a jeho vôľu v samote, v tichu, v modlitbe, v tvrdom odriekaní a v tvrdej práci podľa benediktínskej zásady: Modli sa a pracuj! Boli to muži, ktorí vedeli odkiaľ pochádzajú, kam idú, čo robia a prečo to robia, alebo ináč povedané: pre koho to robia. Boli to pútnici na Božej ceste, nie tuláci, ktorí nevedia odkiaľ idú, prečo sú na danom mieste a kam smerujú. Boli to muži jasnej identity, boli to Boží muži a Boží služobníci. Z modlitby, ticha a askézy čerpali silu a múdrosť, ktorú rozdávali iným pri vyučovaní a v rôznych formách pomoci. Mužovia modlitby a odriekania z lásky k Bohu, nároční a tvrdí voči sebe, no láskaví voči iným. Určite za nimi prichádzali ľudia, aby ich prosili o duchovnú radu, modlitbu a pomoc. Veď ako dnes, tak aj vtedy ľudská bieda mala mnoho tvárí. Ako v každej kultúre, aj v tej našej si ľud veľmi vážil pustovníkov, ktorých považoval a uctieval ako Božích mužov, od ktorých sa bolo možno učiť a prosiť o pomoc.

Je obdivuhodné a – z čisto ľudského a medicínskeho hľadiska – nepochopiteľné ako mohol napr. svätý Andrej Svorad prežiť štyridsaťdenný pôst iba so 40 orechmi. Možno povedať, že bol v dobrej duchovnej kondícii a pravidelne sa postil tak, že tri dni v týždni nejedol celkom nič počas liturgického roka. Ale aj tak, počas celého pôstu 40 orechov z hľadiska objemu i kalórií to bolo zanedbateľné, niečo len o trošku viac ako nič, a predsa prežil. A k tomu ešte aj ťažká práca so sekerou pri klčovaní lesa... Preto niet divu, že raz v dôsledku namáhavej telesnej práce a pôstu odpadol a ako to on sám Benediktovi vyrozprával, zjavil sa mu mladý muž ako anjel, ktorý ho naložil na vozík a zaviezol ho do svojej pustovne. Svojho žiaka Benedikta však dôrazne požiadal, aby pred jeho smrťou to nikomu nepovedal. A k tomu – ešte ani v noci si nedoprial oddych, ale nútil sa k bdeniu. Otesaný dubový klát – používaný ako lôžko či sedadlo na oddych – mal po bokoch pichľavé klíny, ktoré ho bodali pri každej zmene polohy na niektorú stranu. Okrem toho, keď mu hlava od únavy klesla, udel si ju o jeden zo štyroch kameňov, ktoré zavesil do obruče a tú si zavesil okolo hlavy. Nuž naozaj, obdivuhodný a náročný životný štýl, ktorý bol motivovaný láskou k Tomu, ktorý miloval až do konca. Vytrvalé a tvorivé nasledovanie Krista zo strany svätého Andreja Svorada a Benedikta je inšpiráciou aj pre nás, a to takým spôsobom a v takom povolání, o akých sme presvedčení, že ich ten istý Pán pripravil pre nás.

3. **Naša cesta – ich odkaz pre nás.** Žijeme vo svete, ale nie sme z tohto sveta, ako to povedal Pán Ježiš. Duch sveta však pôsobí aj na nás. To on je ten, ktorý znechucuje, odrádza, spochybňuje, kriví, deformuje, ničí, zabíja, lebo je to duch deštrukcie, nepravdy, lži, podvodu. Niet sa čo diviť, lebo on taký je, on je otec lži od počiatku. Je to duch, ktorý sa snaží priviesť k večnej smrti aj nás. Ním sme boli pokúšaní, sme pokúšaní a budeme pokúšaní zrejme aj v budúcnosti. Pod jeho vplyvom sme asi aj opakovane padli, ale sme povstali a kráčame, lebo Boh prostredníctvom Ježiša Krista sa sklonil aj k nám, podal nám svoju milosrdnú ruku a drží nás za ruku. Zlý duch je arogantný, lebo mal drzosť opakovane pokúšať aj samotného Boha. Našou silou a nádejou je a môže byť iba živý a všemohúci Pán, ktorý svojich – a teda aj nás – určite neopustí.

Na týchto miestach nemožno obísť svedectvo otcov benediktínov a jezuitov. Zrúcaniny ich kláštorov ešte aj teraz pôsobia majestátne a ako mohli pôsobiť vo svojej dobe! Keď zoberieme do úvahy, že jezuiti počas svojho pôsobenia (1655-1773) na gymnáziu v Trenčíne odchovali takmer 22000 študentov, to bol mimoriadny prínos nielen pre samotné mesto a jeho okolie, ale i pre celé Slovensko. Za celé obdobie na trenčianskom gymnáziu pôsobilo okolo 250 jezuitov a ďalší pracovali v pastorácii, pri dávaní misií a duchovných cvičení. Za to všetko nám treba byť primerane vdáční a hrdí. Veľa ste dostali, veľa sme dostali, veľa sa bude od vás – a aj od nás – požadovať. Vám pomohli iní, pomôžte teraz aj vy iným vo forme rehoľných a duchovných povolání. Aké by bolo

krásne, keby aj teraz v meste alebo na jeho okolí boli fungujúce komunity otcov benediktínov a jezuitov. Utópia? Možno áno, možno nie. Treba však prijímať deti, lebo povolania sú iba tam, kde sú deti a tak možno prispieť i k vylepšeniu demografickej situácie u nás.

Arcibiskup Zimowski si želal, aby som na púti na Skalke hovoril o svedectve nášho otca kardinála J. Ch. Korca, ktorého si veľmi vážil a veľmi obdivoval. Poznáme jeho život i jeho príklad. Poznáme jeho húževnatosť za Krista, za Cirkev, za dôstojnosť človeka. Poznáme jeho vernosť Bohu a Cirkvi aj v časoch tvrdého a neľudského prenasledovania komunistického režimu. Otec kardinál bol čestný a verný, bol mužom tvrdej práce, náročný voči sebe, láskavý a dôsledný voči ľuďom. Svoje motto: “Boh – Kristus – Cirkev”, ktoré si osvojil na začiatku svojej rehoľnej formácie, žil a naplňal počas celého svojho pozhnaného života. A v tom je nám všetkým príkladom. Keď budeme žiť ako kardinál Korec, určite budeme vynikajúcimi kresťanmi a všetko to, čo urobíme, bude zapísané do ľudských srdc i do knihy života.

Drahí pútnici, drahí priatelia! Žime podľa Božieho slova dnešnej slávnosti: v radosti, pokoji, dôvere, miernosti, nádeji, istote, že nie sme sami a že nekráčame sami, že náš život má zmysel aj teraz a bude mať aj svoje naplnenie u Toho a s Tým, ktorý sám o sebe povedal: “Ja som cesta, pravda a život” (Jn 14,6). Apoštol Pavol v dnešnom druhom čítaní povzbudzuje: “Robte to, čo ste sa naučili, prijali, počuli a videli na mne! A Boh pokoja bude s vami” (Flp 4,9). Robme to, k čomu viedli našich predkov i nás svätí Andrej Svorad a Benedikt. Žime v bdelom očakávaní nášho Pána, ktorý môže prísť kedykoľvek alebo kedykoľvek si nás môže povolať k sebe: “Buďte podobní ľuďom, ktorí očakávajú svojho pána...” (Lk 12,36). Život v dôvere a nádeji v živého Boha je receptom proti neistote a strachu dnešného postmoderného človeka.

Na záver, vám, bratia a sestry, chcem úprimne poďakovať za svedectvo vašej viery, za dôstojnú opravu tých miest ako pamätníkov viery a histórie. Veľa ste dostali a veľa Pán od vás bude aj požadovať. Prosme si o múdrosť rozoznať všetky pokušenia zlého. Prosme si o silu odolať každému pokušeniu. Prosme si o odvahu kráčať proti prúdu mnohých alebo väčšiny. Prosme si aj my o ducha modlitby, ticha a askézy podľa príkladu svätých, ktorých uctieваме na týchto miestach.

Nech sa za nás prihovárajú svätí Andrej Svorad a Benedikt, Panna Mária, naša Matka a Patrónka, naši osobní patróni a všetci svätí! Amen.

(Poznámka: Text neprešiel jazykovou úpravou.)